

1.čtení: Mt 5, 38-48**3.čtení (poslání): Př 16, 6-7****2.čtení (základ kázání): Ř 12, 17-21**

Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: „Mě patří pomsta, já odplatím, praví Pán.“ Ale také: „Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít, tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.“ Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.

Bratři a sestry, to jsou silná slova! Miluj druhé lidi, přátele i nepřátele, upust' od odplaty a přemáhej zlo dobrem. Je to vůbec možné? A co to vůbec znamená? Kam až máme jít a kam už ne? Máme si opravdu nechat líbit všechno? Rezignovat na spravedlnost?

Jedinou cestou jak zjednat spravedlnost bývala dlouhou dobu právě pomsta. Zabít vraha svého příbuzného bylo povinností, protože jiná cesta k právu nebyla. Jenže pak byla na řadě ta druhá rodina a řetěz pomsty se mohl odvíjet mnoho generací. Takovou válku může ukončit jen ten, kdo je na řadě pomstít, a to jen tak, že od svého poslání upustí.

Samozřejmě zabíjení je extrémní případ. V naší společnosti to tak není, nebo jen zcela vyjímečně. Zato zůstává celá řada příležitostí k různým menším pomstám a odplatám. Ani ne tak oko za oko a zub za zub, ale obecně: křivda za křivdu, zlé slovo za zlé slovo, shodit někoho před druhými, protože on mi to udělal taky. Podvést, protože jsem byl podveden, okrást za to, že mě okradli, obelhat za lež a vysmát se za vší směšností. Třeba už i na nevinných. A tak dále a v mnoha podobách. Tak to chodí...

Pán Ježíš k tomu řekl: „Ne! Už dost!“ A po něm to zopakovali svými slovy jeho apoštolé, v našem textu Pavel. Zlo plodí zlo, násilí zas další násilí a pomsta pomstu. Zlo přemáhá zlo a přitom stále panuje, protože zlo zůstává zlem v jakékoli nové podobě. Navždy zůstane u moci, dokud nebude přemoženo něčím docela jiným. A tím může být jenom dobro.

Pokud se opravdu chceme pustit touto cestou, a my jsme na ni zváni, pak musíme pustit lecos ze svých zájmů a neprosazovat za každou cenu svou vůli. To může být těžké. Pro leckoho nepřekonatelné. A přece právě tak, a jenom tak, je možné zlomit moc zla. Nebo alespoň ulamovat jeho výrůstky. Jak kdo a kdy může. Podle svých sil a možností.

Také podle příležitosti. Nasytit a napojit máme nepřítel, když má hlad a žízeň. Určitě ne se mu vnucovat a sloužit, když má všeho dost. Považoval by to za podlézání a slabost. Možná právem, a takový být nemáme. Výzva zní – upustit od pomsty. Neodplatit, když mám tu možnost. Nevyužít převahy, když je nepřítel v nějaké nouzi, a já mohu rozhodnout, co udělám.

Když mu pomůžu, může to mít překvapivé důsledky. Můžu být zbaven nepřítel a k tomu třeba získat přítele. To se může stát, ale možná nemusí. Když dám najevo přátelství a poskytnu pomoc, je-li třeba, pak je na něm, jak se k tomu postaví. Může přijmout, nebo odmítnout, ale je důležité, abych nabídku podal, bez ohledu na to, co on s ní udělá. Aby měl příležitost vstoupit do nového vztahu a nového společenství. Aby mohlo dojít ke smíření.

I ve zlém člověku se může probudit svědomí. Může být osloven, ale určitě ne odplatou. Zlo zatvrzuje a budí další zlo. Prokázáním dobra, pomocí, když je v nouzi, může být zahanben a přiveden k lítosti, jak stojí v našem překladu. V původním textu a v překladu kralických stojí, že „řežavé uhlí shrneš na jeho hlavu“. To je výstižný obraz zahanbení. Pálení výčitky a snad i zapálení se v tváři. Změna ve smýšlení a v jednání. Obrat od zlého k dobrému. Pak ale nemá zůstat venku, mimo společenství lásky Boží, má být přijat. Protože není nepřítel, ale přítel, bratr nebo sestra.

Cesta k takové proměně vede jen láskou. Pán Ježíš Kristus ji uskutečnil na této zemi, prožil život lásky a šel až na smrt pro tu lásku. Má právo vyzvat nás, abychom ho napodobili jak jen můžeme nejlépe. Výzva milovat i nepřátele znamená otevřít jim příležitost k smíření s druhými i se sebou samými. Pokud ji odmítnou, a to se stává často, je Boží věcí, co s tím udělá. Jemu patří soud a konečné slovo, nikomu jinému.

Na nás je žít v pokoji s druhými, jak to jen je možné. Smýšlet o nich co nejlépe. Jak to jde a jak umíme. Ovšem to neznamená nevidět zlo a něco si o nich nalhávat. Nesmíme zaměňovat zlé za dobré, je nutné nazvat vše pravým jménem. Ale přesto pro ně dobré hledat. Jednat zle znamená být zlem přemožen. Ale my nemáme být přemoženi, máme vítězit. Vítězit nad zlem, přemáhat ho, lze jen dobrem. Jedinou účinnou zbraní v našem boji je láska Boží, zjevená v Ježíši Kristu. Od něho smíme žádat a čekat vše potřebné.

Pane, prosíme o odhodlání skutečně ve svých životech stavět proti všemu zlu dobro tvé lásky. Dej at' takto ve všem vítězíme v tvém jménu a tvá láska přemáhá zlo v srdcích lidí.

Amen